RADNIČNÉ NOVINY

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

05
Ročník XVI.
máj 2022

V MESTE PRIPRAVUJEME VÝSTAVBU TAKMER 16 KILOMETROV CYKLOTRÁS

strana 4 - 5

SAMOSPRÁVA

Každý senior si zaslúži kvalitnú opateru a zdravotnú starostlivosť.

Strana 7

PARTICIPÁCIA

Pripravili sme dotazníkový prieskum týkajúci sa kultúry v meste.

Strana 9

ZAUJALO NÁS

Má len 26 rokov a už získal prvenstvo v medzinárodnej súťaži Coffee Masters.

Strana 12

Prípravy na EYOF hodnotia zahraniční predstavitelia pozitívne

Zástupcovia národných olympijských výborov z celej Európy, koordinačnej komisie EOV a technickí delegáti jednotlivých športov sa stretli v posledný aprílový týždeň tohto roka v meste pod Urpínom. Organizačný výbor Európskeho olympijského festivalu mládeže Banská Bystrica 2022 všetkým účastníkom prezentoval aktuálny stav príprav pred začiatkom najväčšej multišportovej akcie na Slovensku.

Seminár šéfov misií pozostával z dvoch častí. *„Prvá bola návšteva jednotlivých športovísk s technickými delegátmi. Spoločne sme zhodnotili pripravenosť jednotlivých športov z hľadiska technickej a športovej stránky. Druhou časťou bola prehliadka dejiska s vedúcimi výprav olympijských výborov jednotlivých krajín. Pre nich to malo informatívny charakter, pričom získané informácie následne môžu posunúť na jednotlivé športové zväzy vo svojich krajinách,“* priblížil Marek Majerčák, športový riaditeľ EYOF 2022.

Prípravy sú skoro hotové

Na Slovensko pricestovalo takmer sto delegátov, ktorým organizátori predstavili celý projekt a stav príprav v jednotlivých zložkách. *„Odpovedali sme im na všetky otázky a ich následné odporúčania budeme aplikovať vo finálnych prípravách podujatia. Na to nadväzujú schôdzky so zástupcami národných olympijských výborov. Niektoré športoviská sú už pripravené na zápolenia, v iných finišujeme s poslednými prácami. Sme už vo fáze finalizácie. Postupne budeme preberať haly, najprv tie, kde sú komplikovanejšie prípravy na daný šport,“* uvádza Peter Hamaj, výkonný riaditeľ organizačného výboru EYOF.

Na stretnutí odzneli okrem iného aj informácie o ubytovaní, akreditácii, ceremoniáloch a doprave. *„Som rád, že do nášho mesta prišli zástupcovia koordinačnej komisie Európskych olympijských výborov, technickí delegáti za jednotlivé športové zväzy i predstavitelia národných olympijských výborov. Teší ma, že výstupy z ich pozorovania sú pozitívne a budeme radi, keď nás upozornia na prípadné nedostatky, ktoré budeme môcť počas zostávajúcich dní odstrániť. Verím, že odchádzali z Banskej Bystrice spokojní, a že Európsky olympijský festival mládeže bude úspešný,“* hovorí primátor Ján Nosko.

Uznanie zo zahraničia

Viacerí šéfovia misií nešetrili chválami a pozitívnymi hodnoteniami. *„Organizačný výbor odvádza skvelú prácu. Vo väčšine prípadov je už všetko pripravené tak, že zajtra by sa mohlo súťažiť. Veľmi dobré je to, že väčšina športovísk sa nachádza na jednom mieste. Tým pádom to bude žiť olympijskou atmosférou. Športovci sa preto budú môcť navzájom podporovať, uvidia aj svojich kolegov, reprezentantov v iných disciplínach. To vnímam ako najväčšiu devízu tohto podujatia,“* prezradil svoje dojmy Martin Doktor, vedúci českej výpravy štartujúcej na EYOF 2022.

Stretnutie malo prínos

Bohatá účasť, keď do dejiska EYOF 2022 zavítali technickí delegáti z jedenástich a šéfovia misií zo 42 krajín, potešila aj generálneho sekretára Slovenského olympijského a športového výboru. *„Sme radi, že do Banskej Bystrice pricestovalo toľko technických delegátov a zástupcov olympijských výborov. Spätná väzba je pre nás veľmi dôležitá, pretože zistíme, ako vnímajú momentálny stav príprav naši kolegovia z olympijských výborov. To nám zároveň dá aj určitý signál, čo ešte musíme dopracovať. Zostávajúce dni do začiatku podujatia sú dôležité na to, aby sme sa zamerali na oblasti, ktoré je potrebné doplniť alebo zlepšiť. Pre nás je takýto seminár veľmi prínosný, a sme veľmi radi za účasť všetkých prítomných,“* uviedol Jozef Liba, ktorý súčasne pôsobí ako konzultant Európskeho olympijského festivalu mládeže 2022.

Zdroj: Tím EYOF

Tím EYOF

Vedomostný kvíz

Aj v májovom vydaní Radničných novín máme pripravené otázky o Európskom olympijskom festivale mládeže. Športové podujatie, na ktorom sa bude súťažiť v desiatich disciplínach odštartuje už 24. júla 2022. Vecné ceny s logom EYOF-u má šancu v každom kole vyhrať vždy len jeden súťažiaci, ktorý správne odpovie na všetky tri otázky a bude vyžrebovaný. Držíme vám palce!

1. Organizátori EYOF-u v rámci Dňa Zeme vysadili 500 stromčekov a vytvorili symbolický olympijský les. V ktorej obci pri Banskej Bystrici?

a) Badín
b) Malachov
c) Poniky

2. Koľko športových zväzov participuje na organizácii Európskeho olympijského festivalu mládeže?

a) 30
b) 20
c) 10

3. Okrem športovísk v meste pod Urpínom bude EYOF využívať aj haly v ďalších mestách. Ktoré to sú?

a) Zvolen, Detva
b) Brezno, Podbrezová
c) Ružomberok

Odpovede v tvare napr. 1a, 2b, 3c nám posielajte e-mailom na radnicnenoviny@banskabystrica.sk, príp. poštou na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica. Nezabudnite pripísať svoje kontaktné údaje a heslo: „vedomostný kvíz“. Odpovede z májového vedomostného kvízu nám posielajte najneskôr do 2. júna 2022.

Vyhodnotenie aprílového kvízu: správne odpovede sú 1a, 2a, 3a. Výherkyňou sa stáva: pani Antaliczová. Gratulujeme. *red*

Informácie z mestského úradu

01. Základné školy budú vybavené modernými učebňami

Presne 40 tried sa vo všetkých jedenástich školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta vďaka Integrovanému regionálnemu operačnému programu dočká učební vyhovujúcich podmienkam 21. storočia. Vybavené budú notebookmi, dataprojektormi, interaktívnymi tabuľami, ale aj laboratórnym nábytkom a edukačnými pomôckami. V súčasnom období sa stavebné práce realizujú v troch základných školách a v ďalších sa začnú už v najbližšom období. Cieľom projektu je prostredníctvom rekonštrukcie a zlepšenia technického stavu vybavenia odborných učební a školských knižníc, vytvoriť efektívne prostredie a podmienky pre rozvoj žiakov. Zároveň je zámerom zvýšiť ich konkurencieschopnosť v ďalšom vzdelávaní, ako aj na trhu práce. Celková investícia projektu je vo výške zhruba 1,7 milióna eur, pričom výška nenávratného finančného príspevku bude viac ako 1,6 milióna eur. Samospráva sa podieľa na financovaní projektu piatimi percentami z celkových výdavkov. Práce na všetkých školách by mali byť ukončené do konca roka 2022.

Oddelenie implementácie projektov, MsÚ BB

Foto: MsÚ BB

02. Vyhodnotenie akcie „Za krajšie mesto 2022"

Po dvojročnom obmedzenom režime sme pripravili tradičnú akciu zameranú na skrášľovanie a upratovanie nášho okolia Za krajšie mesto. Aj počas Dňa Zeme sa uskutočnili aktivity súvisiace s čistením prírody. Vďaka aktívnej účasti bolo vyvezených spoločne viac ako 310 veľkokapacitných kontajnerov odpadu o hmotnosti 245 ton. Pri čistení pomáhala mestská organizácia ZAaRES. Do akcie sa zapojili viaceré základné a materské školy. Študenti SPŠ J. Murgaša čistili Urpín, mestský park, okolie Bárczyovského kaštieľa, Belvedera a Tajovky. Študenti Gymnázia A. Sládkoviča a Evanjelického gymnázia sa podieľali s Radvančanmi na vyčistení evanjelického cintorína a Radvanského kopca. Zároveň bolo dočistené aj okolie Radvanského kaštieľa a Malachovského potoka. Študenti Strednej zdravotníckej školy sa zamerali na Laskomer. Aktívni Skubínčania a Podlavičania vyčistili okolie studničiek v Skubíne a cesty pod Podlavickými výmoľmi. Obyvatelia Fončordy a Radvane upratovali okolie potoka Udurná. Odídenci z Ukrajiny pomohli vyčistiť areál okolo Rudlovského potoka a medokýša. Kostiviarčania sa opätovne zamerali na miesto škvarového ihriska. Zamestnanci mesta so zberovou spoločnosťou Marius Pedersen a spolupracujúcimi organizáciami, odstránili vyše šesť ton odpadu z okolia športovísk Štiavničky, potoka Tajovka a medokýša. Pracovníci Riaditeľstva ŠOP SR odpratali až 66 vriec odpadu a rôzny objemný odpad zo vzácnych porastov Hrona na Uhlisku. Ďakujeme všetkým za pomoc, vynaloženú námahu a čas, ktorý venovali zlepšeniu kvality životného prostredia v našom meste.

Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, MsÚ BB

03. Prvú tohtoročnú kosbu máme za sebou

Zamestnanci Záhradníckych a rekreačných služieb začali kosiť od konca apríla. V zmysle pasportu zelene sú trávnikové plochy rozdelené do intenzifikačných tried, pričom kosenie sa uskutoční počas sezóny dva až osemkrát. Celková výmera plôch počas jednej kosby v meste je viac ako 217 ha, z ktorých svahy tvoria až 62 percent, čím sa Banská Bystrica zaraďuje medzi najsvahovitejšie slovenské mestá. Počas tohto roka pokračujú aj kosby extenzívnych plôch na podporu biodiverzity rastlinných druhov tráv, poľných kvetov a lepšiu migráciu hmyzu a drobných živočíchov. Plochy ZAaRES označí tabuľkami s informáciami o zmenenej technike kosenia. Na niektorých plochách extenzívnych trávnikov, v okolí ulíc Bernolákova a Sládkovičova, sa zrealizuje mozaikovité kosenie, pričom bude obmedzená nekosená časť výmery na jednotlivých stanovištiach. Až o 88 percent plôch z celkovej výmery trávnikových plôch sa starajú pracovníci ZAaRES-u a o zvyšnú časť vysúťažená externá firma. Starostlivosť o trávniky v cintorínoch a materských školách zabezpečuje Podnik medzitrhu práce. Zazmluvnení boli aj odsúdení z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica-Kráľová, ktorí vyhrabávajú trávnikové plochy v 22 lokalitách.

ZAaRES

04. Svet vnímajú inak, túžbu víťaziť majú ale rovnakú

Špeciálne olympiády Slovensko je organizácia zabezpečujúca športové aktivity a súťaže pre osoby s intelektuálnym znevýhodnením. Pomáha zmysluplne tráviť čas s cieľom dosiahnutia zdravého životného štýlu aj v tejto komunite našich obyvateľov. Po prvýkrát vo svojej histórii sa Národné hry Špeciálnych olympiád Slovensko organizujú v Banskej Bystrici. Predstavia sa športovci s downovým syndrómom, s autizmom a inými diagnózami, ktoré im ale vôbec nebránia ukázať, čo všetko dokážu. Bojovať o medailové pozície budú v atletike, plávaní, tenise, stolnom tenise a pod. Otvárací ceremoniál sa uskutoční na Námestí SNP 12. júna 2022 o 18:00 hod. Na športoviskách UMB, Dukly a mesta Banská Bystrica sa predstavia 13. júna tohto roka, kedy bude aj záverečný ceremoniál a odovzdávanie medailí.

Oddelenie športu, MsÚ BB

Foto: MsÚ BB

05. Oslávime Deň rodiny

Obyvateľky a obyvatelia mesta pod Urpínom sa pridajú k odkazu Medzinárodného dňa rodiny a oslávia ho kultúrno-zábavným programom v sobotu 21. mája 2022 v Parku pod Pamätníkom SNP. Téma 14. ročníka osláv Dňa rodiny znie „Nadýchnime sa". Podujatie sa začne o 13:00 hod., predstavia sa v ňom Divadielko z klobúka, banskobystrické detské speváčke a folklórne súbory či hudobná skupina Maya Gal Hanna. Program vyvrcholí vystúpením bubenickej skupiny Campana Batucada. Súčasťou osláv budú aj sväté omše. Viac informácií nájdete na stránke www.denrodinybb.sk. Svetový deň rodiny vyhlásila OSN v roku 1993.

Oddelenie cestovného ruchu, MsÚ BB

06. Zberateľské stretnutie

Patríte medzi tých, ktorí vlastnia zbierky známok, mincí, bankoviek, 0 € suvenírových bankoviek a pohľadníc? Ak áno, pozývame vás na celoslovenské stretnutie zberateľov. Uskutoční sa v nedeľu 29. mája 2022 v čase od 8:00 do 12:00 hod. v Dome Slovenského misijného hnutia na Skuteckého ul. č. 4 v B. Bystrici.

Red

Cyklotrasy by mali prepojiť centrum s mestskými časťami

Banská Bystrica sa už niekoľko rokov snaží o zlepšenie úrovne cyklistickej infraštruktúry. Na výstavbu čakajú štyri úseky cyklotrás. Rozdrobenosť pozemkov vo vlastníctve súkromných majiteľov však situáciu sťažuje. Pri príprave projektov sa samospráva stretáva s komplikovanými vlastníckymi vzťahmi, potrebným výkupom pozemkov, s rozmanitosťou a členitosťou terénu.

Foto: MsÚ BB

Prvá cyklotrasa bola otvorená v auguste 2019. Vedie z centra mesta popri športovej hale, futbalovom štadióne, plážovom kúpalisku, cez ulicu THK až do Podlavíc. Samospráva má rozpracované aj ďalšie cyklistické trasy, ktorými chce prepojiť väčšinu mestských častí: Hušták – Radvaň – Kráľová, Hušták – Námestie Slobody – Sídlisko – Senica, Námestie Slobody – Sásová a Námestie Ľ. Štúra – Fončorda.

Beh na dlhé trate

Napriek tomu, že mesto má dlhodobý záujem skvalitňovať podmienky pre cyklistov, od myšlienky až ku konečnému výsledku býva niekedy dlhá cesta. Aj keď sa zdá, že vybudovať cyklotrasu je možné za pomerne krátky čas, realita potvrdzuje pravý opak. Pod zdĺhavý proces sa podpisuje hlavne majetkovoprávne vysporiadanie a výkup pozemkov, príprava projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konania, ale aj verejné obstarávanie či samotná realizácia. *„Výstavba cyklistických trás predstavuje dlhodobý proces, a to hlavne v meste, kde takáto infraštruktúra nebola v minulosti vôbec riešená. Pri realizácii sa stretávame s viacerými prekážkami. Napriek tomu robíme všetko preto, aby v Banskej Bystrici postupne pribúdali ďalšie trasy pre cyklistov,“* konštatuje primátor Ján Nosko.

Napríklad pozemky pod cyklotrasy Hušták – Radvaň – Kráľová a Hušták – Nám. Slobody – Sídlisko – Senica vlastní spolu až 69 majiteľov. Podkladom pre ich usporiadanie bolo päť geometrických plánov, ktoré zameriavajú vytýčený smer cyklistických trás cez štyri katastrálne územia, a to Radvaň, Banskú Bystricu, Senicu a Kynceľovú. *„Samotný proces usporiadania pozemkov skomplikovalo zrušenie právoplatných územných rozhodnutí na uvedené stavby na jeseň v roku 2019 a potreba vybavenia nových, ktoré nadobudli právoplatnosť koncom roka 2020. V niektorých prípadoch došlo k zmenám v projektovej dokumentácii, ako aj trasovania cyklotrás, čo vyvolalo potrebu vyhotovenia nových geometrických plánov a znaleckých posudkov. Z toho dôvodu sa proces výstavby cyklistických trás predĺžil,“* poznamenal Lukáš Jelínek, vedúci Oddelenia evidencie a správy majetku mesta v Banskej Bystrici.

Z mesta cez Radvaň až do Kráľovej

Výstavba cyklistickej trasy Hušták – Radvaň – Kráľová bola rozčlenená na tri vetvy. V súčasnosti sú majetkovoprávne usporiadané pozemky pre časť zahŕňajúcu cyklomost ponad rýchlostnú cestu R1 (vetva B; celková dĺžka 417 m). Vydané už je aj právoplatné stavebné povolenie a uskutočnilo sa i verejné obstarávanie na zhotoviteľa. *„Budúci cyklomost sa bude začínať pri čerpacej stanici Tesco, smerovať bude ponad R1-ku až po predajňu automobilov Hyundai na Zvolenskej ceste. Ide o technicky najnáročnejší prvok pripravovaných cyklotrás. Plánovaný cyklomost spojí Radvaň a Kráľovú s Iliašom, kde sa trasa napojí na rodinnú cyklocestičku. Cieľom samosprávy je bezpečne previesť peších a cyklistov z jednej strany rýchlostnej cesty na druhú tak, aby sa vytvorila logická spojnica daných mestských častí,“* objasňuje Jakub Gajdošík, 1. viceprimátor. Cyklisti i peší budú môcť pokračovať chodníkom smerujúcim popri múre protipovodňovej ochrany mesta až do Iliaša.

Foto: archív MsÚ BB

V ďalšej časti plánovanej cyklotrasy Hušták – Radvaň – Kráľová (vetva A; 2,5 km), sú pozemky vysporiadané na 66 percent. Jej trasa vedie od Huštáku popred Europa SC, okresný úrad, supermarket Kaufland, cykloprechodom na Radvanskú ulicu, celou Radvaňou až k Tescu. Na stavbu bolo vydané územné rozhodnutie a momentálne sa spracúva projektová dokumentácia pre stavebné povolenie. Projekt pre stavebné povolenie rieši okrem cyklotrasy aj práce, ktoré súvisia s osvetlením cyklotrasy, prekládkou inžinierskych sietí, vybudovaním oddychových zón, dôležitá je i kooperácia s ostatnými investičnými akciami. Táto vetva plánovanej cyklotrasy vedie zastavaným územím, kde je potrebné hľadať kompromisy s množstvom subjektov, ktorých sa cyklistická trasa týka. V tomto období sú zo strany mesta uzatvárané zmluvy, ktoré riešia vzťah k pozemkom zasiahnutých stavbou, čo je časovo náročný proces.

Vetva C (493 m) vedie poza Tesco, obchodné domy NAY a OBI, k bývalému areálu ZVT, kde sa napojí na mestskú časť Kráľová. Aj na tento úsek je vydané územné rozhodnutie a rovnako je spracovaná i projektová dokumentácia pre stavebné povolenie. Súčasne sa pripravuje geometrický plán, na základe ktorého bude Oddelenie evidencie a správy majetku mesta riešiť majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov, po ktorých je trasa vedená.

Foto: MsÚ BB

Centrom mesta až do Senice

Pre prípravu cyklotrasy Hušták – Nám. Slobody – Sídlisko – Senica, ktorá má mať dĺžku 4,8 km sú pozemky vysporiadané na 78 percent. *„Aktuálne sa pripravuje projektová dokumentácia pre stavebné povolenie. Jej trasa povedie z Huštáku do Parku pod Pamätníkom SNP, cez Námestie Slobody, kde bude vybudovaná odbočka na autobusovú stanicu, nasleduje Trieda SNP, kde pribudne odbočka na železničnú stanicu, a potom bude pokračovať cez Sídlisko na Jegorovovu ulicu, kde sa napojí na Partizánsku cestu. Nový chodník pre peších a cyklistov bude viesť až k areálu SAD, a následne do mestskej časti Senica,“* dopĺňa Vladimír Brieda, vedúci Oddelenia implementácie projektov MsÚ v Banskej Bystrici. Takto plánuje samospráva riešiť aj bezpečný pohyb chodcov, ktorí v súčasnosti nemajú prístup do mestskej časti Senica.

Cyklotrasy do Sásovej a na Fončordu

Aj na cyklistické trasy Námestie Slobody – Sásová (3,9 km) a Námestie Ľ. Štúra – Tulská (3,78 km) sú už vydané územné rozhodnutia. Mesto momentálne rieši výber projektanta, ktorý spracuje projektovú dokumentáciu pre stavebné povolenie, ako aj pre realizáciu stavieb. Aktuálne pracujeme i na prepojení Severnej ulice so Strieborným námestím, kde sa buduje chodník pre peších a cyklistov, ktorý má byť dokončený v júni 2022. V pláne je aj spojenie Jakuba, Karlova a Nového Sveta cez cyklotrasu na Ovocnej ulici, ktorá by mala prepojiť uvedené lokality s mestskou časťou Uľanka. Napojiť by sa na ňu mala cyklotrasa Banskobystrického samosprávneho kraja smerujúca cez Dolný Harmanec s ďalším napojením na sieť rekreačných cyklotrás na Kráľovu studňu. Samospráva pripravuje cyklistické trasy aj v ďalších okrajových častiach tak, aby boli prepojené s tými, ktoré chce budovať BBSK. Z mestskej časti Iliaš ich plánuje napojiť na cyklotrasu smerujúcu na Sliač a následne na Zvolen, a rovnako napojiť cyklistickú trasu aj v Šalkovej popri Slovenskej Ľupči smerom na Brusno a Brezno.

Bezpečnosť premávky

Zámerom samosprávy nie je len prepojiť jednotlivé časti mesta, ale súčasne zaistiť bezpečnosť cyklistov na existujúcich komunikáciách. V rámci budovania cyklotrás sú pripravené aj opatrenia, ktoré súvisia s realizáciou bezbariérových priechodov pre cyklistov, ochranných piktogramov a aj dopravného značenia.

M. Strelec

Názory poslancov

V posledných rokoch sa čoraz častejšie hovorí o nahrádzaní automobilovej dopravy v mestách bicyklami. Považujete cyklodopravu za plnohodnotný druh prepravy do práce či školy? Myslíte si, že po dobudovaní cyklistickej infraštruktúry môže časť Banskobystričaniek a Banskobystričanov presadnúť z automobilov na bicykle?

Vladimír Sklenka

Cyklodopravu považujem za plnohodnotný typ dopravy, hlavne v rámci rozvoja cestovného ruchu, rekreačného športovania Banskobystričanov či výletov do krásneho okolia nášho mesta. Aj z tohto dôvodu vždy rád podporím rozvojové aktivity súvisiace s cyklotrasami a ich prepájanie so širším okolím. Banská Bystrica má však svoju geografickú polohu a bohatú reliéfnu členitosť danú do vienka už od svojho vzniku. Tak ako vrch Urpín, symbol nášho mesta, determinoval urbanistický rozvoj mesta smerom na sever, rovnako tak kopcovitý terén nevytvára ideálne podmienky uplatnenia cyklistickej dopravy v masovej forme ako to vidíme v mestách, ktoré sú situované na rovinách. Budovanie cyklotrás tu aj preto často neprináša želateľný efekt masovejšej cyklodopravy. Reálne by sme mohli uvažovať skôr o využívaní elektrických bicyklov. Faktom je, že samospráva mesta v rámci urbanizmu neustále hľadá možnosti, ako čo najucelenejšie cyklotrasy dobudovať, aj keď sa pritom stretáva s množstvom zložitých problémov.

Lucia Skokanová

Menej automobilov na cestách, zdravý pohyb, zachovalé životné prostredie. To sú benefity, ktoré cyklodoprava prináša. Je dopravou budúcnosti v každom modernom európskom meste. V Bystrici už niekoľko rokov aktívne funguje Občianska cykloiniciatíva, ktorá svojimi osvetovými kampaňami prispieva k tomu, aby sa v meste vytvárali podmienky pre každodenný pohyb cyklistov nielen za rekreáciou. Aj pre niekoľko mojich kolegov z Banskobystrickej alternatívy je bicykel každodenným dopravným prostriedkom do zamestnania. Banskobystričania sú v téme udržateľnej mobility uvedomelí, a pokiaľ budú vybudované bezpečné cyklotrasy, určite pred dopravou v aute uprednostnia zdravý a ekologický pohyb na bicykli. Cyklodoprava je však sezónnou záležitosťou. Preto je potrebné venovať pozornosť aj MHD, ktorá už roky jazdí bez akceptovania pripomienok obyvateľov ku grafikonu. Taktiež na spracovanie Plánu udržateľnej mobility, ktorý má byť základným východiskom pre integrovaný systém dopravy v meste, čakáme už neprimerane dlho.

Milan Smädo

Cyklistická doprava je jeden zo spôsobov, ako ponúknuť obyvateľom B. Bystrice alternatívu voči individuálnej automobilovej doprave, ale je to aj forma zdravého životného štýlu. Mesto sa už niekoľko rokov zaoberá s projektovaním a výstavbou cyklistických trás, ktoré v konečnej fáze by mali pomôcť v odľahčení osobnej automobilovej dopravy. Všetci v B. Bystrici vidíme v posledných rokoch rapídny nárast vozidiel a zahusťovanie komunikácií, čo pociťujeme v zhoršení prejazdnosti do zamestnaní, odvoze detí do škôl a škôlok. V kolónach áut začíname tráviť stále viacej času. Prechod z automobilov na bicykle bude podľa môjho názoru záležitosťou viacerých rokov. Máme jednu nevýhodu, že naše mesto je obkolesené pohoriami a zima býva dlhá. V tom období sa bicykle určite nebudú dať využívať. I napriek tomu treba povedať, že cyklistické trasy, ktoré sa pripravujú, budú veľmi pomáhať v odľahčovaní mestských komunikácií automobilmi. Myslím si, že starší obyvatelia už budú ťažšie prestupovať z teplého automobilu na bicykel. Verím mladším generáciám, že uvedené cyklotrasy budú využívať v prospech svojho zdravia. Investície vynaložené do výstavby cyklistických trás sú potrebné a v konečnej fáze budú pre obyvateľov mesta prospešné.

Kráľovú v minulosti nazývali aj Halazy - Bechy

Územie a okolie Banskej Bystrice od nepamäti patrilo k miestam, ktoré prirodzene ponúkalo vhodné možnosti nielen pre osídlenie, ale aj pre rozvoj. V južnej časti budúceho veľkého mesta sa neďaleko rieky Hron rozprestierala obec Kráľová, ktorej písané dejiny siahajú až do roku 1264, kedy niesla názov Villa reginalis Querali. V jej katastri sa nachádzal, dnes už asanovaný a tajomný, stredoveký Soví hrad.

Obec susedila so slávnym remeselným mestečkom Radvaň, s ktorým bola v roku 1964 administratívne spojená. O dva roky na to sa spoločne stali z vyššej moci súčasťou rozrastajúceho sa krajského mesta Banská Bystrica, tak ako spolu s nimi postupne ďalších 14 okolitých samostatných obcí. Medzi Kráľovou a Radvaňou sa dodnes nachádza miestna obytná časť známa ako Podháj. Pôvodne išlo o oráčinu, ktorú Radvančania chceli ponechať ako výbeh pre svojho plemenného býka. Dnes už bývalé obce v tejto lokalite územne splývajú a vytvárajú administratívne spoločnú jednotku.

Lokalita s množstvom zelene

Kráľová – Podháj je najjužnejšie položená sídlisková štruktúra mesta. Nachádza sa medzi ulicami Sládkovičova a Podháj. Spolu s mestskými časťami Kremnička, Iliaš, Rakytovce a Pršianska Terasa tvorí volebný obvod č. 7, kde je za posledné roky najväčší rozvoj. Vďaka dobrému územnému plánu, ktorý tu bol schválený, sa do južnej časti mesta prisťahovalo za posledné obdobie najviac obyvateľov. Z hľadiska zelene bolo dobré, že v Kráľovej územný plán nedovolil zahusťovanie územia výstavbou ďalších panelákov. Preto na našom sídlisku ostalo veľa zelene a priestor na dobré životné prostredie. V posledných rokoch mestská časť dostala nový vzhľad. Veľkú zásluhu na tom majú samotní obyvatelia, ktorí si zrekonštruovali a skrášlili svoje paneláky i rodinné domy. Pravidelné stretnutia a systematická práca občianskej rady v spolupráci s poslancami našej mestskej časti priniesla veľa pozitívnych rozhodnutí, aj preto nepociťujeme také problémy, ako na iných sídliskách. V ostatnom období sa vybudovalo osem parkovísk pre viac ako 200 vozidiel. Postavili sa detské ihriská na základe požiadaviek obyvateľov. Z investičných finančných prostriedkov na volebné obvody sú opravované chodníky a cestné komunikácie.

Investície prispeli k rozvoju

Kráľová žije aj športom, dokončenie moderného mládežníckeho štadióna dalo jej obyvateľom nový impulz. Veríme, že sa zrekonštruuje aj horné futbalové ihrisko s oporným múrom, ktoré tak ako doteraz, bude slúžiť aj verejnosti. Po mnohých urgenciách máme obnovenú i Sládkovičovu ulicu a hlavne odstránený dlhoročný problém s neodtekajúcou vodou na vozovke, ktorá spôsobovala veľké problémy nielen vodičom, ale aj obyvateľom pri opakovaných odstávkach vody počas silných dažďov. V tomto volebnom období sa do nášho volebného obvodu investovalo nemálo finančných prostriedkov, za čo treba poďakovať i našim poslancom, vedeniu mesta a Banskobystrickému samosprávnemu kraju.

Nápomocná je aj participácia

V súčasnosti obyvatelia Kráľovej, občianska rada, poslanci a mesto Banská Bystrica intenzívne pracujú na projekte Zelené sídliská, v ktorom ľudia sami rozhodujú o tom, ako ich život a najmä životné prostredie v ich okolí bude vyzerať.

Finančné prostriedky z eurofondov, o ktoré samospráva na tento projekt žiada, môžu životy obyvateľov veľmi spríjemniť. Projekt je zameraný na revitalizáciu vnútrobloku. Deťom a mládeži prinesie viac radosti a možností trávenia voľného času. Seniorom viac priestoru na relax a stretávanie sa, a všetkým kvalitnejšie životné prostredie v rámci opatrení zelenej a modrej infraštruktúry, v ktorom sa budú môcť realizovať komunitné aktivity.

Obnovíme podujatia

Ani u nás nie je všetko ideálne, najčastejšie sa obyvatelia sťažujú na čistotu a údržbu vonkajšieho prostredia, chodníkov, zelene a parkovacích miest. Veríme, že aj podpora komunitného dialógu a zapojenie komunít do verejného života a rozhodovania o svojom území, prispeje k zlepšeniu vzťahu ľudí k svojmu okoliu a lepšej ochrane a údržbe životného prostredia. Po dvoch rokoch pandémie plánujeme v tomto roku obnoviť akcie: športovo-spoločenský deň, stretnutie so seniormi, vianočný punč, Mikuláš pre deti a ďalšie, na ktorých sa naši spoluobyvatelia radi zúčastňujú.

Prajeme si, aby aj naďalej celý náš volebný obvod a výbor mestských častí s poslancami pracoval ako doposiaľ, a aby táto spolupráca smerovala k ďalšiemu zlepšovaniu verejného priestoru a budovaniu susedskej komunity v našej mestskej časti.

Spracovala Občianska rada Kráľová

Fotografie: OR Kráľová

Pre mnohých je ich pomoc nenahraditeľná

Opatrovanie seniorov a ťažko zdravotne postihnutých (ŤZP) obyvateľov je náročné, aj preto by mali byť tí, ktorí sa rozhodnú pre toto povolanie v dobrej fyzickej i psychickej kondícii. Umožní im to lepšie zvládanie striedania práce s oddychom, prispôsobenie sa životnému štýlu tohto obyvateľa a zároveň si zachovajú pozitívnu náladu. Rovnako dôležitá je odolnosť voči stresu, ako aj empatia a schopnosť rýchlo sa prispôsobiť novému prostrediu i ľuďom. Zuzana Mišurová pracuje v Agentúre sociálnych služieb v Banskej Bystrici ako opatrovateľka v rodinnom prostredí už 11 rokov. Pristupuje k nim precízne, zodpovedne, trpezlivo s vedomím vyriešiť ich potreby s maximálnou ústretovosťou. *„Ak sa starám o klienta, ktorý žije v domácnosti sám bez pomoci príbuzných, zabezpečujem aj udržiavanie poriadku v domácnosti, pranie či menšie nákupy. Pokiaľ sa o seniora stará rodina, tak robím len menšie nákupy a upratovanie,“* tvrdí Zuzana Mišurová, ktorá pracuje v plnom nasadení samostatne, aby bola spokojnosť na obidvoch stranách. To či sa príbuzní dokážu dlhodobo postarať o seniora, je podľa jej slov individuálne. *„Veľa rodín to zvláda bravúrne a naopak mnoho zlyháva v danej situácii. Ak sa im to darí, tak poznajú problematiku svojho príbuzného a naopak, pokiaľ sa im nedarí, odmietajú vidieť pravdu a podceňujú starostlivosť pretože sú neznalí v danej problematike. Určite je lepšie, ak sa klientovi zabezpečí opatrovateľská starostlivosť doma. Nestráca kontakt s rodinou, domáce prostredie je pre neho blízke, je v ňom*

Foto: archív MsÚ BB

spokojný, kľudnejší a psychicky zdravší,“ dopĺňa opatrovateľka. Aj Dušan Hrúza sa stará o seniorov. V Agentúre sociálnych služieb zabezpečuje starostlivosť o starších ľudí, vrátane ich osobnej hygieny, kŕmenia, prechádzok, rozhovorov, čítania a rôznych záujmov. Ako tvrdí, jeho práca si vyžaduje ľudskosť, ohľaduplnosť, svedomitosť, empatiu, zodpovednosť a ochotu pomáhať. *„Veľakrát príbuzní starostlivosť o svojich seniorov podceňujú. Pokiaľ je človek čiastočne sebestačný, je lepšie, keď je v domácom prostredí, ale keď sa stav zhorší a rodina to nezvláda, tak je určite vhodnejšie spoľahnúť sa na odbornú pomoc v sociálnom zariadení,“* hovorí Dušan Hrúza. Dlhoročné skúsenosti má so starostlivosťou o starších ľudí aj opatrovateľka Janka Lovičová zo Zariadenia pre seniorov (ZPS) Jeseň. *„Príbuzní nedokážu opatrovať seniora dlhodobo. Veľakrát po dvoch týždňoch sú psychicky a fyzicky vyčerpaní. Človek v domácom prostredí ťažko zvláda dlhodobú starostlivosť o blízku osobu, ktorá má závažný zdravotný stav,“* konštatuje Janka Lovičová. Všetci traja opatrovatelia sa zhodujú v tom, že každý, kto uvažuje nad touto prácou musí mať blízko k seniorom a musí sa vedieť vžiť do situácie staršieho človeka, o ktorého sa stará. Ich úlohou je totiž čo najviac uľahčiť opatrovanému každodenný život. Suplujú ho v činnostiach sebaobsluhy, ktoré dočasne alebo trvale nedokáže zvládnuť sám.

Ak máte blízko k seniorom či ŤZP obyvateľom a pomoc druhému človeku vás napĺňa, je pravdepodobné, že budete super opatrovateľkou/om. Pre výkon tohto povolania je potrebné absolvovať buď akreditovaný kurz opatrovania v rozsahu najmenej 220 hodín alebo mať úplné stredoškolské odborné vzdelanie získané v študijnom odbore so zameraním na opatrovanie, príp. poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Ak nespĺňate požadované vzdelanie, určite vám radi pomôžu s rekvalifikačným kurzom na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v našom meste, či v Agentúre eBBa, n. o., Nám. Š. Moyzesa 17/A, B. Bystrica. V prípade záujmu o uvedenú profesiu vás radi uvítame v našom tíme, či už sa rozhodnete pracovať v niektorom zo zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta alebo budete opatrované osoby navštevovať priamo v ich domácom prostredí. Žiadosť o prijatie do zamestnania spolu so životopisom nám môžete doručiť na adresu: Mestský úrad, Oddelenie riadenia ľudských zdrojov, Československej armády 26, 974 01 B. Bystrica.

M. Strelec

SPOSA pôsobí v našom meste už 20 rokov

Občianske združenie Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom Banská Bystrica (OZ SPOSA BB) sa pripojilo k celosvetovej kampani „Light It Up Blue“ tento rok už deviatykrát. Cieľom je vyjadriť podporu a spolupatričnosť autistom a ich rodinám. Zo zahraničných štatistík vyplýva, že priemerne jedno zo 68 detí sa narodí s poruchou autistického spektra. *„Toto číslo je obrovské, napriek tomu nevieme, koľko takýchto ľudí žije napríklad v našom meste. V SPOSA BB je registrovaných 61 osôb s autizmom z Banskej Bystrice, z toho 50 chlapcov a 11 dievčat. V meste pod Urpínom by ich malo byť podľa štatistiky, ktorá vychádza z dvoch percent obyvateľstva po zaokrúhlení 1 554. Z tohto počtu je záchyt a rozpoznateľnosť týchto rodín na území mesta štvorpercentná. Otázne je, kde všade sa nachádza zvyšných 96 percent,“* konštatuje Mária Helexová, predsedníčka OZ SPOSA BB. Združenie sa doteraz podieľalo na vytvorení prvých tried pre deti s autizmom na Špeciálnej základnej škole. Súčasne pomáhalo pri zriadení praktickej školy, prvej diagnostike detí a odborníkov, rodičov. *„Pandémia ochorenia COVID-19 zmenila aj náš svet, svet autistov a ich rodín. Stala sa z nás komunita bez pochopenia, bez pomoci. Mnohé rodiny museli svoje ratolesti vzdelávať dištančne, doma. V niektorých rodinách žijú aj viaceré deti s autizmom, okrem nich i zdraví súrodenci,“* tvrdí Mária Helexová. Ideálny príklad na pochopenie vnímania človeka s autizmom je tzv. simulátor, ktorý vyvinula SPOSA BA. V zahraničí ho už používajú rôzne pomocné zložky, aby sa naučili pri záchrane života pos-

Foto: OZ SPOSA BB

kytnúť rýchlu pomoc osobám s autizmom. Práve vďaka nemu je možné aspoň na malú chvíľu vstúpiť do zmyslového chaosu, ktorý osoba s autizmom má. Aj v Banskej Bystrici majú tento „simulátor“ k dispozícii. Pobočka združenia v našom meste vytvára podmienky na podporu a rozvoj praktických životných zručností mladých s autizmom, ale aj s inými znevýhodneniami. Nesedia nečinne, ale napríklad balia obálky, vyrábajú vrecká s vonnými soľami. OZ súčasne zabezpečuje vhodné podmienky pre mladého muža s Aspergerovým syndrómom, ktorý realizuje vlastnú terapiu pomocou virtuálnej reality. Rodičia s deťmi s autizmom potrebujú komplexnú pomoc, aby ich rodiny ostali funkčné, nerozpadli sa a mali sa o koho oprieť. Na záver prianie pre všetkých, ktorí majú doma takéto dieťa: Prosíme vás, aby ste prijali autizmus ako zrkadlo, ktoré vám ukazuje, čo všetko v pravdivej mozaike autizmu chýba.

Občianske združenie SPOSA BB

Banskobystrické enviroaktuality

Po dvojročných pandemických obmedzeniach bol apríl 2022 veľmi bohatý na množstvo aktivít pre lepšie životné prostredie v našom meste. Od čistenia verejných priestranstiev v rámci dlhoročnej jarnej akcie Za krajšie mesto, až po podujatia k Svetovému dňu Zeme. Pomohli dobrovoľníci, žiaci, študenti, zamestnanci firiem a inštitúcií i odídenci z Ukrajiny. Vyzbierali stovky vriec odpadu na plochách zelene i v brehových porastoch vodných tokov. To všetko je už za nami, a tie dobré správy odzneli aj v médiách. Spomeňme napr. akciu Mestských lesov – Deň Zeme na Urpíne, na ktorej sa zúčastnilo okolo 150 žiakov. Čistili náučný chodník Urpínske serpentíny a sadili stromy.

Májové zaujímavosti

✓ Prírode blízke kosenie trávnatých plôch začal správca mestskej zelene ZAaRES od 2. mája 2022 ako mozaikovitú kosbu na sídlisku Podlavice, na uliciach Inovecká a Starohorská (svah s kosodrevinou). Od 4. mája pokračovali v mestskom parku, kde sa na väčších plochách ponecháva trávnik bez kosby v rôznych geometrických tvaroch. Kosba sa postupne uskutoční na menších plochách a v okolí chodníkov a kvetinových záhonov. Na sídliskách to bude najmä v predzáhradkách bytových domov, v blízkosti herných prvkov detských ihrísk a v okolí spevnených i nespevnených peších komunikácií. Okolie krovín a stromov ostane v prvej fáze nepokosené.

✓ Dokončuje sa dobrovoľnícka výsadba stromov v rámci projektu participatívneho rozpočtu „100 nových stromov pre Banskú Bystricu“.

✓ ZAaRES vysadil v meste v tomto roku už 171 stromov a 152 krov. Mestské lesy Banská Bystrica, s.r.o. doplnia v našich lesoch k prirodzenému zmladeniu 26 150 stromčekov.

✓ Na uliciach Severná, Pieninská (základná škola), Kostiviarska cesta i v ďalších lokalitách sú dobrovoľníkmi vysádzané aj ovocné dreviny.

Foto: L. Bálleková

✓ Pokračuje dobrovoľnícky zber pneumatík. „Bállekovci“ z Banskobystrického spolku okrášľovacieho a ochranného (BBSOO) od začiatku roka 2021 našli a vyzbierali na území mesta vyše 1 000 vyhodených pneumatík.

✓ Dobrovoľníkom a polícii sa darí odhaľovať aj neporiadnikov, ktorí vytvárajú na sídliskách a v prírode čierne skládky. Postupne sa odstraňujú aj dlhodobo odstavené automobily, ktoré neoprávnene zaberajú verejné priestranstvá. V rámci projektu z participatívneho rozpočtu Urpínske serpentíny, BBSOO osadí zábradlie v časti pri Tančiarni a soche Partizána, vyčistí serpentíny a pripraví výstavbu altánku a vežičky. Pod sochou rozkvitne kvetinový erb.

✓ Začínajú sa práce na Akčnom pláne mitigácie (zmierňovania) a adaptácie (prispôsobovania) na zmenu klímy v rámci projektu Reakcia na zmenu klímy.

✓ Mesto bude spolupracovať na projekte LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia.

✓ V nedeľu 5. júna si pripomenieme Svetový deň životného prostredia (World Environment Day).

M. Lichý

Ekopodnety a názory obyvateľov mesta

Koncom apríla sa začalo s kosbou trávnikov v správe mestskej príspevkovej organizácie ZAaRES. Pohľady a názory obyvateľov na tému kosby sa však líšia. Niektorí požadujú intenzívnejšiu, iní podporujú prírode bližší manažment, teda tradičné kosenie s nižšou intenzitou. Zmena klímy sa prejavuje zvýšením priemernej teploty vzduchu a výkyvmi počasia. Prichádzajú dlhšie obdobia sucha sprevádzané len krátkodobými vodnými zrážkami. Musíme lepšie hospodáriť s vodou na verejných priestranstvách. Mesto preto pristúpilo k zmene manažmentu kosenia na vybraných plochách. Premyslenejšou a prírode blízkou údržbou zelene môžeme zlepšiť vodný režim, ochladzovanie priestoru, zníženie prašnosti, chránenie vhodných rastlín i živočíchov a dosiahnuť aj ekonomické úspory. Zníženie intenzity kosenia a tzv. mozaikovitá kosba sa týka približne 200 tisíc m2 trávnikov, čiže okolo desať percent z celkovej trávnej plochy v správe mesta. Lokalít s väčším pohybom ľudí (detské ihriská, chodníky, trávniky), či okolia bytových domov sa nový manažment kosenia nedotkne. Tam sa počíta v priemere so šiestimi kosbami za rok. Správny manažment s vhodným nastavením kosenia je prospešný pre prírodu, aj pre ľudí. Dosiahne sa lepšie zadržiavanie vody, obmedzenie výparov, ochladzovanie priestoru, zlepšené budú podmienky pre život rastlín a živočíchov, dosiahne sa kvalitnejšia mikroklíma pre ľudí. Úprava režimu kosenia a mozaikovitá kosba sú dôležité pre ochranu hmyzu. Ak sa na sídlisku skosí naraz celá plocha, vedie to k značnej likvidácii vajíčok a larválnych štádií, ktorých mobilita je nízka (pred kosačkou neuniknú). Mnohé ďalšie druhy, najmä opeľovače, náhle prídu o nenahraditeľnú potravu (nektár kvitnúcich bylín). Hmyz je veľmi dôležitou súčasťou potravinových reťazcov, preto jeho masívny úbytok v Európe (napr. v Anglicku od roku 2004 až o 65 percent) zvyšuje riziko kolapsu prírodných ekosystémov. Rozumné kosenie môže však pomôcť aj alergikom, ktorým znepríjemňujú život reakcie na peľ a prach. Nízko kosený, nepolievaný trávnik ľahko preschýna, mení sa na spevnenú plochu, ktorá sa vysoko prehrieva a má veľkú prašnosť. Najsilnejšie reakcie sú na peľ burín, ako sú ambrózia, palina, žihľava, mrlík a iné. Buriny a inváznе rastliny (zlatobyľ, pohánkovec a pod.) sa na správne udržiavaných plochách takmer nevyskytujú. Skorým jarným kosením do polovice mája bránime vysokej koncentrácii peľu v ovzduší z kvitnúcej trávy. Samozrejme potrebný je odborný monitoring trávnikov, ako základnej podmienky ich úspešného manažmentu v spolupráci s odborníkmi na trávnaté spoločenstvá. Zodpovedný prístup pomôže zlepšiť životné prostredie v meste.

V budúcom vydaní Radničných novín si pripomenieme niektoré názory odborníkov na tvorbu zelene, napríklad kvetinových záhonov. Záhony letničiek sú krásne, všade sa ale nehodia. Na jednu nevhodnú, až kontraproduktívnu výsadbu na hlavnej ceste, na Sládkovičovej ulici, medzi dvojprúdovými cestami, upozorňuje pani docentka Ingrid Turisová: *„Tieto vizuálne krásne plochy nalákajú hmyz do pasce medzi rušnú premávku, kde už aj to málo hmyzu, čo máme v mestách, skončí na čelných maskách automobilov. Z týchto výsadieb medzi cestnými pruhmi sa už vo svete upustilo, lebo rovnako, ako klimatická zmena, ak nie viac, decimovali hmyz v mestách. Prosím vás, vyhnime sa tomu aj v našom meste, veď vhodných a nevysadených plôch na kvetnaté lúky máme dosť.“*

Obráťte sa na nás

Ak máte podnety a pripomienky týkajúce sa životného prostredia v našom meste, posielať ich môžete prostredníctvom www.odkazprestarostu.sk

M. Lichý

ŽIVÉ TÉMY
OTVORENÉHO VLÁDNUTIA V BANSKEJ BYSTRICI

Čo je nové v otvorenom vládnutí?

Banská Bystrica patrí medzi 56 samospráv sveta, ktoré sa prihlásili k Iniciatíve pre otvorené vládnutie (OGP) na lokálnej úrovni. Znamená to, že tri piliere, ktorými sú transparentnosť, spolupráca a participácia, chce mesto čoraz viac aplikovať do svojich projektov. Prečítajte si, ako pokročili „živé témy" v otvorenom vládnutí, o ktorých môžeme spoločne diskutovať a rozvíjať ich. Do niektorých sa môžete zapojiť aj hneď, ak vyplníte dotazníky zamerané na kultúru či parkovanie, alebo ak navštívite stretnutia v rámci mestskej platformy.

Priestor pre aktívnu spoluprácu a dialóg s obyvateľmi vytvára Mestská platforma otvoreného vládnutia. Slúži ako nástroj na prepojenie Banskobystričaniek a Banskobystričanov so samosprávou, a ponúka im možnosť spolupráce. Je to miesto určené na rozhovor o dôležitých témach, projektových zámeroch, o rozvoji nášho mesta a o všetkom, čo nás trápi i teší. Stretnutia mestskej platformy sa budú organizovať v priestoroch Radnice na Námestí SNP v pravidelných intervaloch.

Pomôžeme vám zrealizovať projekt na sídlisku či v meste

Okrem spustenia nového ročníka participatívneho rozpočtu je v plnom prúde aj realizácia jeho víťazných projektov z uplynulého obdobia. Niektoré úspešné projektové návrhy sú už realitou, napr. parkourové ihrisko na Severnej, pietne a pohrebné miesto pre nenarodené deti na cintoríne v Kremničke, komunitné centrum v Radvani či nové stromy vysadené v rôznych častiach mesta. Ďalšie aktivity sa ešte len plánujú. Koordinačná rada sa naďalej pravidelne stretáva, aby diskutovala o možných vylepšeniach komunikačnej stratégie participatívneho rozpočtu či o téme samotného hlasovania, ku ktorému plánuje otvoriť diskusiu. Máte nápad na realizáciu nejakého projektu aj vy? Okrem toho, že musí byť dostupný širokej verejnosti, je dôležité, aby bol údržbovo, ekonomicky a hlavne dlhodobo udržateľný. Ak chcete vylepšiť svoje okolie, zorganizovať nejaké podujatie či podporiť komunitu, zapojte sa do participatívneho rozpočtu. Členovia koordinačnej rady vás pozývajú na niektorú z tematických skupín, v rámci ktorej vám ochotne pomôžu s vyplnením projektového formulára a vysvetlia vám priebeh celého procesu.

24. mája KC Sásová, Tatranská 10
7. júna Divadelná kaviareň Emily, Radvaň, Bernolákova 8
21. júna Cikkerova sieň, Radnica, Nám. SNP 1
28. júna Zasadačka MsÚ, Československej armády 26

Tešíme sa na vaše návrhy a stretnutia s vami!

#tvormespolu Koncepciu rozvoja kultúry

Ďalším z otvorených projektov, ktorý vzniká v gescii oddelenia kultúry MsÚ je Koncepcia rozvoja kultúry v meste Banská Bystrica do roku 2030, ktorá má vytvoriť predpoklady lepšej spolupráce všetkých aktérov v oblasti kultúry a podmienky, aby plnila svoje celospoločenské poslanie. Do procesu tvorby chceme zapojiť všetkých, ktorým záleží na rozvoji mesta, a to najmä z pohľadu kultúry. Od 4. mája do 4. júna 2022 preto realizujeme dotazníkový prieskum názorov a potrieb obyvateľov týkajúcich sa kultúry v Banskej Bystrici. Dotazníky sú k dispozícii online na webe mesta, ako i v tlačenej podobe v Klientskom centre MsÚ a v priestoroch Informačného centra na Námestí SNP 1. V spolupráci so študentmi UMB bude zber realizovaný aj v teréne. Následne pripravíme ďalšie aktivity, o ktorých vás budeme informovať. V prípade otázok môžete napísať na tvormespolu@banskabystrica.sk. Všetky podrobné informácie, ako aj dotazník, nájdete na webe banskabystrica.sk, v sekcii Život v meste – Kultúra – Koncepcia kultúry.

Máme za sebou rozhovory o mestskom parku

Apríl bol bohatý na získavanie podnetov. Okrem úspešnej konferencie sme zorganizovali 10 fokusových skupín. O svoje potreby, postrehy, ale aj vízie sa s nami podelili obyvatelia žijúci v blízkosti parku, seniori, škôlky v okolí, psičkári, ľudia so špeciálnymi potrebami, študenti a učitelia, športovci, ľudia bez domova, ale aj predstavitelia kultúry a zahraniční obyvatelia nášho mesta. Opäť sme zozbierali viaceré nápady súvisiace s plánovanou obnovou parku. Na základe kritérií od odborníkov a KPÚ, spracujeme zo všetkých podnetov koncept, o ktorom budeme spoločne diskutovať na plánovacom stretnutí koncom mája. Zameriame sa na to, čo by v parku nemalo chýbať, no zároveň, aby to korešpondovalo so stanoviskami odbornej verejnosti.

Zelené sídliská: okamžité riešenia i zelené parkovanie

Okrem prípravy hlavného projektového zámeru, pracuje mesto s odborníkmi a miestnymi lídrami priebežne aj na identifikácii a plánovaní realizácie drobných a nenáročných

Foto: MsÚ BB

zelených (zeleň) a modrých (voda) opatrení na sídliskách s využitím potenciálu samotných obyvateľov.

Po aprílových obhliadkach priamo v teréne bol spracovaný zásobník drobných ekologických aktivít, ktorými sa všetci môžeme zapojiť do boja proti negatívnym dopadom súvisiacich so zmenou klímy. Medzi rýchle a okamžité riešenia, ktoré budú realizovať komunity s podporou ZAaRES-u a ekocentra Malá líška, patrí napr. vytváranie kompostovísk, kvetnatých lúk, predzáhradok, dažďových záhrad, búdok pre vtáctvo a pod. Organizovať sa budú workshopy zamerané na tvorbu kvetinových záhonov, kosenie i zastrihávanie stromčekov. Odborníci plánujú populárno-náučné prednášky o klíme či dôležitosti zavádzania klimatických opatrení. S neustále narastajúcimi nárokmi pre zvládanie klimatickej krízy je práve zapájanie obyvateľov do samotnej realizácie zelených a modrých opatrení žiaduci a efektívny spôsob, ktorý môže pomáhať mestu ku klimatickej udržateľnosti. Samospráva sa zameriava aj na spracovanie udržateľnej koncepcie zeleného parkovania vo všetkých siedmich lokalitách, na ktoré je projekt Zelené sídliská zameraný. Mesto pripravilo dotazníkový prieskum o statickej doprave. Cieľom je identifikovať dopravné návyky i potreby obyvateľov a poznať ich názor na ponúkané možnosti zeleného parkovania reagujúceho na zmenu klímy. Dotazník v elektronickej podobe je možné vyplniť do konca mája 2022 na webe mesta v sekcii Zelené sídliská alebo osobne v Informačnom centre na Námestí SNP 1. Ak máte záujem dozvedieť sa viac o možnostiach spolupráce na týchto projektoch, navštívte mestský web, sekciu Samospráva/Iniciatíva pre otvorené vládnutie OGP.

S. Kariková, koordinátorka pre participáciu a otvorené vládnutie, MsÚ BB

Pripravujeme jarný zber nebezpečného odpadu

Staré farby, riedidlá, oleje, autobatérie, elektrospotrebiče či pesticídy sa nesmú ukladať na skládky s komunálnym odpadom, ale v zmysle platnej legislatívy, majú mestá a obce povinnosť zabezpečiť jeho separovaný zber. Nebezpečné látky tvoria až päť percent objemu tuhého komunálneho odpadu, predstavujú však nepomerne vyššie riziko.

Obyvatelia mesta pod Urpínom budú môcť koncom mája a začiatkom júna tohto roka na vybraných miestach odovzdať nebezpečný odpad počas jeho mobilného zberu pracovníkom spoločnosti DETOX, s.r.o, ktorí ho profesionálne zneškodnia.
Medzi odpad s obsahom škodlivých látok, ktorý môžete bezplatne odovzdať patria najmä autobatérie a batérie, farby, lieky, motorové a jedlé oleje či olejové filtre, chemikálie, textílie a vody znečistené škodlivinami, ortuťové teplomery, riedidlá, rozpúšťadlá, zásady, kyseliny, zvyšky pesticídov a insekticídov, žiarivky, elektrické a elektronické spotrebiče a iné.

Foto: archív DETOX

Upozornenie: Vzhľadom na zmenu legislatívy však nie je možné prevziať azbest. Rovnako ani opotrebované pneumatiky.

Podmienkou pre odovzdanie odpadu je predloženie občianskeho preukazu. Zároveň žiadame obyvateľov, aby boli trpezliví a na miestach zberu nevytvárali skládky, ale počkali na vozidlo v stanovenom termíne. Odpad bude možné pracovníkom spoločnosti DETOX, s.r.o. odovzdať podľa časového harmonogramu len na určených zastávkach.

Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, MsÚ BB

Presné miesta a časy zberu

BANSKÁ BYSTRICA - Zberový okruh č. 1: **28. máj 2022** (sobota)

Trasa A – Boxer

Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Švermova č. 2	parkovisko pri Úsvite	7:30 – 7:45
Internátna č. 24	parkovisko pri stredisku Astra	7:50 – 8:05
Slnečná č. 2 – 4	pred byt. domami č. 2 – 4	8:10 – 8:25
Internátna č. 59 – 61	otočka MHD	8:30 – 8:45
Tulská č. 59	bývalá otočka MHD	9:40 – 9:55
Moskovská č. 7	pri zastávke MHD	10:00 – 10:10
Oremburská č. 2	pri nákupnom stredisku	10:15 – 10:30
Družby č. 22	parkovisko Mladosť	10:35 – 10:50
Okružná č. 1	parkovisko pri čistiarni	11:30 – 11:40
Spojová č. 19	parkovisko pri Šalgotariáne	11:45 – 12:00
THK č. 22	pri zastávke MHD	12:10 – 12:25
Gaštanová č. 12	parkovisko pred ZŠ	12:40 – 12:55
Mlynská č. 61	križovatka na Čiertolí	13:10 – 13:20
Lúčičky č. 26		13:25 – 13:40
Trasa B – FL6		
Na Graniari č. 29	križovatka Astrová	7:50 – 8:05
Jána Bakossa č. 44 – 44	medzi byt. domami	8:20 – 8:40
Severná č. 5 – 7	parkovisko pri drev. obchode	8:45 – 9:05
Ľuda Ondrejova č. 25	parčík	9:10 – 9:25
Topoľová ul. č. 1	„Kozie námestie"	9:30 – 9:40
Jakubská cesta č. 66	pri pohostinstve	9:45 – 10:05
Nový Svet č. 46 – 48	bývalá otočka MHD	10:10 – 10:25
Uľanská cesta č. 56	oproti kostolu	10:30 – 10:45
M. Rázusa č. 23	Fortnička	11:05 – 11:20
Národná – F. Švantnera	križovatka pri opere	11:25 – 11:35
Mičinská cesta č. 32	parkovisko	11:40 – 12:00
Golianova č. 11	oproti ZŠ	12:05 – 12:25
Viestova č. 26	parkovisko	12:30 – 12:40
Trieda SNP č. 20	pred ZŠ	12:45 – 13:00
Trieda SNP č. 54	pred gymnáziom	13:05 – 13:20

BANSKÁ BYSTRICA - Zberový okruh č. 2: **4. jún 2022** (sobota)

Trasa C – Boxer

Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Strmá č. 22	pri pohostinstve	7:30 – 7:50
Hlboká č. 1	parkovisko pri obchode	7:55 – 8:15
Fatranská č. 2	obchodné stredisko Obušok	8:20 – 8:40
Nad plážou č. 22	pri detskom ihrisku	8:50 – 9:05
Malachovská cesta č. 133	potraviny Stupy	9:40 – 10:00
Poľná č. 33	pri garážach / oproti ZŠ	10:00 – 10:15
Bernolákova č. 9	oproti byt. domu	10:20 – 10:35
Radvanská č. 2	oproti byt. domu	10:35 – 10:50
Rudlovská cesta č. 10	pohostinstvo „Na rázcestí"	11:30 – 11:40
Tatranská č. 2, 4, 6	parkovisko	11:45 – 12:00
Tatranská č. 38	parkovisko pred Saleziánmi	12:05 – 12:20
Starohorská č. 38 – 40	medzi byt. domami	12:25 – 12:40
Rudohorská č. 33	zast. MHD pri obchode	12:45 – 13:00
Trasa D – FL6		
Sládkovičova / Kalinčiakova 1	parkovisko pri pošte	7:30 – 7:45
Pršianska terasa	zast. MHD Medená	7:50 – 8:00
Podháj č. 52	za ihriskom (IBV)	8:05 – 8:20
Podháj č. 43	ihrisko	8:25 – 8:40
Čerešňová č. 30	zastávka MHD	8:45 – 9:00
Rakytovská cesta č. 90	oproti obchod. stredisku	9:10 – 9:25
Cesta k nemocnici č. 35	dvor byt. domov	9:50 – 10:05
Pieninská č. 25	otočka MHD	10:15 – 10:30
Kráľovohoľská č. 1	pri obchod. stredisku	10:35 – 10:55
Senická cesta č. 89	otočka MHD	11:10 – 11:30
Šalková	parkovisko pri pohostinstve	11:45 – 12:05
Iliaš	bývalé potraviny (orient. č. 86)	12:30 – 12:45

Inváze rastliny sú hrozbou

Rýchlo sa šíria koreňmi, odlomkami či semenami. Vytláčať dokážu pôvodné rastliny, a to aj na veľkých plochách. Spolu s pestrou paletou vymiznutých rastlín sa strácajú aj živočíchy a hmyz, na ktoré sú naše pôvodné druhy naviazané, dôsledkom čoho prichádza k druhovej pestrosti. Okrem ničenia prírody môžu spôsobovať veľké ekonomické škody, a to v poľnohospodárstve či lesníctve. Inváze rastliny dobre prežívajú nepriaznivé obdobia ako sucho či záplavy, predstavujú pritom najväčšiu hrozbu pre biodiverzitu. Vyskytujú sa najmä pri cestných komunikáciách, v okolí železničných tratí, pozdĺž povodia riek a potokov, ako aj na neobrábaných častiach lúk.

Zákon o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov (č. 150/2019 Z. z.) hovorí jasne o povinnosti likvidácie inváznych druhov majiteľmi a správcami pozemkov. Prax najmä v krajinných porastoch a lesoch však ukazuje, že sa tak málokedy deje. Samospráva sa usiluje o minimalizovanie týchto rastlín na svojom území. Na základe oznámenia o ich povinnom odstraňovaní k tomu pravidelne vyzýva aj vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov v našom meste. Rovnako upozorňuje na vhodnú starostlivosť o pozemok, ktorá zamedzí rozširovaniu takýchto druhov. Informácie o nepôvodných druhoch a o vhodných spôsoboch ich odstraňovania sú dostupné na webe mesta pod názvom Oznámenie vlastníkom, správcom a užívateľom pozemkov o povinnom odstraňovaní inváznych rastlín.

Najznámejšie inváze rastliny a dreviny

Medzi bylinné druhy patria: ambrózia palinolistá, glejovka americká, rod pohánkovec, boľševník obrovský, netýkavka žliazkatá, zlatobyľ kanadská a zlatobyľ obrovská. K inváznym drevinám zaraďujeme: pajaseň žliazkatý, beztvarec krovitý, kustovnicu cudziu a javorovec jaseňolistý.

Oddelenie životného prostredia, MsÚ BB

Boľševník obrovský
(Heracleum mantegazzianum)

Pôvod: horské oblasti Ázie

Darí sa mu najmä na piesočnato-hlinitých, vlhkých pôdach, bohatých na živiny a dusíkaté látky. Dorastá až do päťmetrovej výšky. Ryhovaná, dutá, fialovo alebo červeno škvrnitá byľ môže byť hrubá až 10 cm. V hornej časti zvykne byť rozkonárená. Kvitne od júla do augusta. Pri dotyku a likvidácii, spôsobuje vážne poškodenia kože a slizníc podobné popáleninám. Prvotný kontakt s rastlinou a jej šťavami je bezbolestný, až po vystavení kože slnečnému žiareniu nastanú problémy, hlavne výskyt pľuzgierov. Na jednej rastline môže dozrieť až niekoľko tisíc semien. Šíria sa prevažne vetrom a tečúcou vodou. Dlho si udržiavajú klíčivosť, no aby vyklíčili, potrebujú prežiť chladnú a vlhkú zimu.

Netýkavka žliazkatá
(Impatiens glandulifera)

Pôvod: západná časť Himalájí

Môžeme ju nájsť na celom území Slovenska. Rastie na vlhších humóznejších pôdach, nakoľko jej vyhovuje okolie vodných tokov. Ide o jednoročnú statnú bylinu, ktorá dorastá do výšky troch metrov. Dutá stonka môže mať v spodnej časti aj 5 cm. Listy sú dlhé až 30 cm. Kvitne v júli až septembri. Dozreté, približne 3 cm dlhé tobolky so semenami praskajú a vystreľujú semená na veľkú vzdialenosť do 7 metrov. Oceňujú ju včelári, no pre svoju atraktivitu môžu včely zanedbávať opeľovanie domácich druhov. Semená prežijú len jednu zimu.

Ambrózia palinolistá
(Ambrosia artemisiifolia)

Pôvod: Severná Amerika

Do Európy sa dostala pravdepodobne s osivom inej kultúrnej rastliny. Stretneme sa s ňou na poliach, odkiaľ sa postupne šíri popri cestách a železničných tratiach.

Pohánkovec japonský
(Reynoutria japonica alebo Fallopia japonica)

Pôvod: Východná Ázia

Rastlina je známa aj pod názvom krídlatka. V prvej polovici 19. storočia bola dovezená do Európy ako okrasná a medonosná rastlina. U nás sa vyskytuje už na celom území. Šíri sa najmä popri brehoch, v okolí vodných tokov, ale i na lúkach.

Pajaseň žliazkatý
(Ailanthus altissima)

Pôvod: Čína

Rastie v lesných porastoch, popri cestách, na nevyužívaných plochách a v okolí vodných tokov. Dokáže pomerne v krátkom čase obsadiť opustené plochy, stráne a násypy.

Zlatobyľ kanadská
(Solidago canadensis)

Pôvod: Severná Amerika

Do Európy bola dovezená ako medonosná a okrasná rastlina. Vyskytuje sa hlavne na nevyužívaných plochách, násypoch železničných tratí, skládkach, poľných cestách, bývalých hnojiskách, medziach a pri vodných tokoch. Vyskytuje sa na väčšine územia Slovenska.

Javorovec jaseňolistý
(Negundo aceroides)

Pôvod: Severná Amerika

Dovezený bol ako okrasná rastlina. Je nenáročný na živiny a pomerne dobre znáša aj znečistené prostredie. Strom dorastá do výšky až 20 metrov. Má holé konáriky a protistojné, nepárno perovito zložené listy. Plody sú podobné našim domácim javorom.

Fotografie: ŠOP SR

Banskobystričan získal v Anglicku prestížne ocenenie

Rastislav Kasár má 26 rokov. Pochádza z Banskej Bystrice, kde vyštudoval Strednú odbornú školu hotelových služieb a obchodu. Už šesť rokov pôsobí v Londýne. Tento rok v apríli absolvoval súťaž Coffee Masters. Ide o súťaž, ktorá sa koná od roku 2015 dvakrát ročne v období festivalov kávy v Londýne a New Yorku. Jej náročnosť, ako aj kvalita a pripravenosť súťažiacich sú z roka na rok vyššie. Počas štyroch dní musí 16 vybraných súťažiacich dokázať pripraviť priam excelentnú kávu, ale nielen to. Súťaž tvorí až sedem disciplín: Brewing, Signature Drink, Espresso Blend, Latte art, Cupping, Origin a Order. Súťažiaci dostanú napríklad šesť šálok s kávou. Ich úlohou je za päť minút ochutnať jednotlivé vzorky a správne určiť ich pôvod. Súčasne v rámci ďalšej časti majú 25 minút na to, aby z neznámych vzoriek kávy vytvorili zmes vhodnú na prípravu espressa. Podobných „chytákov" je pripravených podstatne viac. Súťaž pozostáva z troch kôl, z ktorých do finále postupujú dvaja najlepší. Tento rok sa na najvyšší stupienok dostal barista Rastislav Kasár. *„Musím sa priznať, že počas stredoškolského štúdia mi káva nikdy nechutila. Pripravoval som ju skôr preto, lebo chutila ľuďom okolo mňa. Až neskôr sa káva stala veľmi dôležitou súčasťou môjho života,"* hovorí rodený Banskobystričan. Súťaženie podľa jeho slov vo všeobecnosti dokáže vždy človeka mnohému naučiť a urobiť z neho lepšieho, kvalifikovanejšieho odborníka. Už v predchádzajúcom

Foto: archív R. Kasár

Foto: archív R. Kasár

ročníku získal v tejto súťaži druhé miesto. *„Zúčastniť sa druhýkrát mi veľmi pomohlo, nakoľko som vedel do čoho idem a približne akú taktiku mám zvoliť. Na Coffee Masters súťažia ľudia, ktorí predtým reprezentovali krajiny odkiaľ pochádzajú v podobných súťažiach zameraných na kávu, čo zvyšuje ich celkovú kredibilitu a schopnosť prirodzene podávať dobré výkony. Človek má ale pod tlakom tendenciu robiť aj chyby, čo ovplyvňuje umiestnenie a postup do ďalších kôl,"* konštatuje 26 ročný mladík, ktorý vôbec ako prvý Slovák získal toto výnimočné ocenenie. V tejto súťaži musí byť totiž barista zdatný vo všetkom čo súvisí s kávou. *„Kľúčom k výhre je byť dobrý nielen v jednej disciplíne. V čom človek je alebo nie je dobrý, je v Coffee Masters ťažké zistiť, nakoľko porotcovia nedávajú spätnú väzbu čo bolo lepšie alebo horšie. Súťažiaci musí kriticky zvážiť v čom má nedostatky. V každom prípade ide o najkomplexnejšiu akciu, ktorá preverí schopnosti jej účastníkov od A po Z,"* dodáva Rastislav Kasár, ktorý si zo súťaže odniesol päťtisíc libier, a ako trofej aj strieborný pohár. Mladému rodákovi z Banskej Bystrice k úspechu gratulujeme, a veríme, že časom bude patriť medzi tých, ktorí udávajú trendy pri príprave a miešaní kávy. Jej pitie patrí celé stáročia k najvyhľadávanejším rituálom. Šálka dobrej kávy zohráva v každodennom živote nejedného z nás dôležitú úlohu. Až deviati z desiatich Európanov neodolajú aspoň raz za deň si ju vychutnať. Pre niektorých káva znamená raňajší dúšok energie, bez ktorého si nevedia predstaviť začiatok nového dňa, pre iných zas predstavuje chvíľu oddychu v práci či s priateľmi.

M. Strelec

Vínšpacírka otvorila letnú sezónu v meste

V poradí už ôsmy ročník podujatia je za nami. A aj keď tento rok nebolo súčasťou akcie vytvorenie nového rekordu, jeden sa predsa len podaril. Na najkratšiu vínnu cestu do Banskej Bystrice prišlo degustovať doteraz najviac milovníkov vína. Zástupcovia vinárstiev sa tak museli poriadne obracať, aby každému z nich mohli naliať to najlepšie z ponuky.

Po dvojročnej prestávke sa Vínšpacírka stala príjemným návratom do starých čias. Plné námestie bolo toho dôkazom a mnohí si atmosféru užívali naplno. Ešte aj hodinu pred koncom podujatia bol veľký záujem o degustáciu. *„Sme radi, že sme sa napokon do organizácie tejto akcie pustili. Na námestie prišlo degustovať vyše 1 800 milovníkov lahodného moku, čo je náš doterajší rekord v účasti. Ďakujeme všetkým, ktorí nám zostali verní,"* hovorí Andrej Patráš z Cechu hostinských. Súčasťou podujatia bola aj slávnostná sabráž a spustenie fontány primátorom Jánom Noskom, ktoré je už tradične spojené s otvorením letnej sezóny v meste. Po hudobnej stránke podujatie doplnil jazzový festival s vynikajúcimi účinkujúcimi. A keďže tento ročník bol v znamení reštartu, už teraz sa môžu všetci fanúšikovia tešiť na „klasickú" verziu Vínšpacírky. *„Vrátime sa aj k oceňovaniu osobností z oblasti enológie. V tejto chvíli môžeme povedať, že pôjde o jedného z najprestížnejších majstrov rizlingu na Slovensku,"* hovorí Martin Turčan, člen organizačného tímu podujatia a mestský poslanec. Usporiadatelia takisto opäť udelia známku kvality Bystrický anjel pre vína z regiónu.

Foto: D. Novotný

Ľ. Turčanová

Matthäus Schwarz (1497 – 1574)

Matthäus Schwarz bol renesančný človek, hlavný pokladník Fuggerovcov, obchodník a milovník umenia. Pochádzal z nemeckého Augsburgu, kde sa narodil 19. februára 1497. Bol synom obchodníka s vínom Ulricha Schwarza ml., rodina však mala korene v generácii tesárov.

Foto: www.museothyssen.org

Do Augsburgu sa prisťahovali z Rettenbergenu okolo roku 1400. Matthäus bol vnukom Ulricha Schwarza (1422 – 1478), majstra tesárskeho cechu, ktorý bol v rokoch 1469 – 1477 starostom Augsburgu. Po sporoch s predchádzajúcimi rodinami v meste, bol degradovaný a v roku 1478 dokonca popravený. Schwarzova matka zomrela v roku 1502 a otec sa znovu dvakrát oženil. V manželstvách s tromi ženami sa narodilo celkovo 38 detí. Ulrich Schwarz ml. zomrel v roku 1519.

Mladosť a štúdiá

Veľmi skoro vedel písať aj čítať a ako osemročný prešiel do kláštornej školy v Heidenheime, pokračoval aj na latinskej škole v Augsburgu (1509). Od roku 1511 bol zamestnaný v otcovom maloobchode. Pracoval v jeho vinotéke a v jeho mene obchodne cestoval do Mníchova, Lindau a Konstanz. V roku 1514 ho otec poslal na štúdiá do Talianska. Po pobytoch v Miláne a Janove odišiel do Benátok, kde sa naučil techniku podvojného (tzv. benátskeho) účtovníctva, ktorú neskôr zdokonalil v Augsburgu. V roku 1538 sa oženil s Barbarou Mangold, dcérou fuggerovského faktora. Narodili sa im tri deti – dcéra Barbara Agnes a synovia Veit Konrad a Matthäus Ulrich.

Lukratívna a celoživotná práca pre Fuggerovcov

V roku 1516 ako 19 ročný začal pracovať pre Jakuba II. Fuggera. O rok neskôr dostal trvalú zmluvu. Pôsobil nielen ako hlavný účtovník firmy Fugger, ale aj ako dôverník rodiny. V roku 1518 ako 21 ročný napísal knihu o účtovníctve Musterbuchhaltung, v ktorej predstavil základy obchodného účtovníctva a vysvetlil rôzne techniky vedenia účtov. S Fuggerovcami ostal v kontakte aj po smrti Jakuba Fuggera (1525) a za Antona Fuggera (1493 – 1560), ktorý sa stal dedičom majetku v hodnote viac ako dva milióny zlatých, ostal naďalej na poste hlavného účtovníka spoločnosti. Získal mimoriadne spoločenské uznanie a postavenie. Dokladom je jeho nobilitácia (1541), povýšenie do šľachtického stavu cisárom Svätej rímskej ríše Karolom V. a členstvo v obchodnom salóne (Augsburger Kaufleutestube). Tieto honorácie predstavovali skok v jeho spoločenskom postavení.

Záhadná postava účtovníka zo známeho obrazu z roku 1516

Odbornej, ale aj časti laickej verejnosti je známe vyobrazenie Jakuba II. Fuggera, zvaného aj Bohatý, spolu so svojím účtovníkom v centrále fuggerovskej firmy, v ktorej sa rozhodovalo o obchodnej politike. Na známom vyobrazení z 1. októbra roku 1516 má 19 rokov, osem mesiacov a osem dní. V pozadí vidieť vlastnú firemnú registratúru preslávenú tzv. fuggerovskú skriňu s jednotlivými sídlami fuggerovských faktórií. Stĺpec vľavo zhora nadol: Rím (Roma), Benátky (Venedig), Budín (Ofen), Krakov (Craca) a stĺpec vpravo zhora nadol: Miláno (Mayland), Innsbruck (Inspruck), Norimberg (Nurenberg), Antverpy (Antorff), Lisabon (Lisbona), podľa ktorých bola usporiadaná korešpondencia s poverenými faktormi v uvedených mestách. Ruka Jakuba Fuggera smeruje k Antverpám, jednému z najdôležitejších centier vtedajšieho svetového obchodu. Vyobrazenie pochádza z Trachtenbuch/Klaidungsbüchlein (1519). Banská Bystrica (Neusohl) tu absentuje, pretože Uhorský podnik (Ungarischer Handel) predstavoval vo fuggerovskej spoločnosti organizačne samostatnú firmu.

Kniha módy

Počas Schwarzovho života existovali prísne spoločenské pravidlá nosenia oblečenia. Zákony stanovovali, ktoré štýly a materiály sú vhodné pre jednotlivca podľa jeho spoločenského postavenia. Schwarz si preto musel dávať pozor, aby dodržal a neporušil dobový „dress-code“. Okrem finančníctva venoval preto pozornosť aj obliekaniu. Celý život starostlivo dbal o svoj vzhľad a štýl oblečenia. Držal diétu, aby získal módny tvar tela tej doby. Obliekanie nebolo rýchlou a jednoduchou záležitosťou, preto potreboval sluhov, ktorí mu pomáhali pri obliekaní sa do šiat. Osobitnú kultúrno-historickú hodnotu má kniha Trachtenbuch/Klaidungsbüchlein (1519) ako dôkaz premeny módy mestského odevu a reprezentácie kvality Schwarzovho obliekania. Farby, ktoré nosil a doplnky mali často špecifický význam. Biela, použitá pre tento konkrétny odev, predstavovala vieru a pokoru. Schwarz bol v podstate prvý módny bloger a štyridsať rokov si zaznamenával svoje outfity. Zachované dielo obsahuje 137 portrétnych miniatúr – originálnych akvarelových obrazov oblečenia, z ktorých väčšinu vytvoril v rokoch 1521 – 1536 dobový výtvarník Narcissus Renner (1502 – 1536). Niektoré portréty vytvorené v rokoch 1521 – 1536 sa pripisujú aj dielni Christopha Ambergera (1505 – 1562). Schwarz používal oblečenie aj na špecifické sociálne alebo politické dôvody. Na návrat cisára Svätej ríše rímskej Karola V. do Nemecka si napr. nechal vyrobiť špeciálne prepracovaný červeno-žltý odev. Schwarz k módnym obrázkom pridal aj vysvetľujúce komentáre, kedy sa oblečenie nosilo. Vo veku 52 rokov prekonal mozgovú príhodu, a to ho obmedzovalo v mnohých módnych trendoch – svetlé plášte, svetlé doplnky. Začal preto uvažovať nad iným štýlom, ktorý spĺňal dnešný „business“ – tmavé a hrubé látky, jednoduchý strih. S mapovaním módy pokračoval až do veku 63 rokov, šesť mesiacov a 25 dní, kedy ja zaznamenaná posledná kresba. Je na nej v čiernom plášti na pamiatku Antona Fuggera, ktorý zomrel dva dni predtým, 14. septembra 1560 o ôsmej hodine ráno. Schwarz nechal ilustrované strany zviazať do knihy, ktorá predstavuje jeden z najunikátnejších dokumentov, aké boli vytvorené v histórii sveta módy. Originálna kniha je uložená v Herzog-Anton-Ulrich-Museum (1754) v nemeckom Braunschweigu.

Matthäus Schwarz sa snažil presvedčiť svojho syna, aby pokračoval v projekte. Veit Konrad Schwarz (1541–1587/8), ktorý študoval v Augsburgu, Verone a Benátkach, a tiež pracoval pre Fuggerovcov, si objednal 41 vlastných obrázkov, no po dovŕšení 19 rokov si už ďalšie kresby neobjednal a v diele svojho otca nepokračoval. Zhotovené maľby vydal pod rovnakým názvom Klaidungsbüchlein.

Schwarz sa riadil latinským mottom: Omne quare suum quia – Každé prečo má svoje preto. Na sklonku života sa presťahoval do Fuggerei – fuggerovskej sociálnej štvrte, najstaršieho sociálneho sídliska na svete, ktoré funguje dodnes. Zomrel v Augsburgu okolo roku 1574.

F. Glocko

Jakub II. Fugger s účtovníkom M. Schwarzom (r. 1516)

Foto: www.thefashioncommentator.com

Oslávte s nami Olympijský deň detí

Foto: archív MsÚ BB

V rámci osláv Medzinárodného dňa detí naše mesto v spolupráci s EYOF 2022, Slovenským olympijským a športovým výborom a Európskym olympijským výborom, pripravilo športovo-kultúrny festival pod názvom Olympijský deň detí. V stredu 1. júna v Parku pod Pamätníkom SNP začnú oslavy už dopoludnia. V čase od 9:00 do 12:00 hod. sa uskutoční Beh olympijského dňa pre deti materských škôl, žiakov a študentov základných a stredných škôl. Súčasťou budú aj zaujímavé sprievodné športové aktivity. Hlavný program odštartuje popoludní o 16:00 hod., kedy budú pre návštevníkov pripravené hry, súťaže, animácie, tvorivé dielne, športové aktivity či maľovanie na tvár. Chýbať nebude ani bohatý kultúrny program. O 16:30 hod. tých najmenších poteší rozprávka o drakovi Gostirovi a princeznej, o 17:30 hod. sa na pódiu objaví Fíha Tralala. Keďže Európsky olympijský festival mládeže klope na dvere, o 19:00 hod. privítame pochodeň s olympijským ohňom, ktorá bude mať svoj cieľ práve v Parku pod Pamätníkom SNP. Na záver podujatia vystúpi kapela Desmod so spevákom Máriom „Kulym" Kollárom. Na podujatie pozývame všetkých obyvateľov a návštevníkov Banskej Bystrice. Viac informácií a kompletný program nájdete na webe mesta, ako aj na sociálnych sieťach. Vstup na podujatie je zdarma.

Oddelenie športu, MsÚ BB

Tohtoročná latka dosiahla vysokú úroveň

Foto: banskobystrickalatka.sk

Športové podujatie už tradične patrí k špičke medzi atletickými mítingami. O vysokej kvalite akcie organizátori presvedčili aj tento rok, keď v hodnotení atletických mítingov špecializovaných na niektorú z disciplín či skupinu disciplín, patrí 28. ročníku Banskobystrickej latky (BBL) zatiaľ druhá priečka s 10 172 bodmi. Z výškarských mítingov je jednotka. Lepší s 10 488 bodmi bol len žrdkársky míting vo švédskej Uppsale, ktorý organizoval svetový rekordér Armand Duplantis. Populárna BBL získala v tomto roku druhý najvyšší počet bodov od roku 2009. Viac to bolo len v roku 2015, keď Katarčan Mutaz Baršim utvoril rekord mítingu 240 cm. Bodový zisk mítingov vzniká súčtom bodov z dvoch kritérií – prvú časť tvoria body za kvalitu štartového poľa, druhú za výkony najlepších ôsmich pretekárov. V prvom ukazovateli získalo podujatie 730 a v druhom 9 442 bodov. Za BBL 2022 sú žrdkárske mítingy vo francúzskom Tourcoingu (10 096) a v americkom Rene (10 024). Desaťtisícovú hranicu prekonalo aj výškarské Hustopečské skákání s 10 009 bodmi.

G. Bogdányi/SAZ,
Oddelenie športu, MsÚ BB

Tradičný Banskobystrický maratón bude začiatkom júna

V poradí 11. ročník jediného večerného maratónu v Strednej Európe priláka do mesta pod Urpínom nielen bežcov zo Slovenska, ale aj spoza hraníc. Banskobystričania sa môžu tešiť na nezabudnuteľnú atmosféru jedného z vrcholných podujatí športového kalendára v regióne. Popoludní 4. júna 2022 sa na trať vydajú pretekári na kolobežkách a inline korčuliach, hneď po nich nasledujú podvečerné štarty bežeckých disciplín. Unikátom bude kompletne ozvučená trať, ktorá zažila premiéru v minulom roku. *„Teší nás, že po viac ako desiatich rokoch sa stal maratón pre obyvateľov nášho mesta tradíciou. Sme radi, že po dvoch sezónach covidových obmedzení, môžeme na podujatie pozvať aj divákov. Veríme, že spoločne vytvoríme nezabudnuteľnú športovú atmosféru pre všetkých, ktorí do Banskej Bystrice počas maratónskeho víkendu zavítajú,"* povedali organizátori podujatia. V súvislosti s organizovaním akcie upozorňujeme obyvateľov a návštevníkov mesta, že 4. júna od 15:00 do 23:00 hod. dôjde na niektorých úsekoch k obmedzeniu dopravy, ako aj vybraných spojov MHD. Úplne bude uzatvorená cesta na Námestí Slobody, cesta I/66 popri Hrone od križovatky s Námestím Slobody po veľký kruhový objazd pri Europa SC. Uzávierka bude ďalej pokračovať na Námestie Ľudovíta Štúra a Sládkovičovu ulicu, po odbočku na Pršiansku terasu. Dopravne nedostupná bude Kalinčiakova ulica. Obmedzenia sa dotknú aj liniek MHD, väčšina bude presmerovaná na obchádzkové trasy, avšak niektoré budú mať úplnú výluku. Presný zoznam obmedzení MHD nájdete na webstránke mesta. Obyvateľov prosíme o zhovievavosť. Za prípadné vzniknuté komplikácie súvisiace s uzávierkami sa ospravedlňujeme. Všetky informácie sú dostupné na www.marathon-bb.com.

P. Fabok, Oddelenie športu, MsÚ BB

Foto: V. marathonbb.com

Verejné vyhlášky (VV) Stavebného úradu

OVZ-SU 78783/13594/2022/FUF
VV: Rozhodnutie
Stavebník: Vlastníci bytov a nebytových priestorov; Stavba: „Obnova bytového domu – balkónov a lodžií, ostatné práce“, na pozemku parc. KN – C č. 4786 na ulici Golianova 10 v BB v k. ú. BB; *Vyvesené: 27.04.2022*

OVZ-SÚ 81238/8405/2022/Boj
VV: Oznámenie o začatí stavebného konania o dodatočnom povolení stavby a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania
Stavebník: R. Staník a Ing. L. Staníková bytom Kremeňová ulica č. 15559/21 BB; Stavba: „Stavebné úpravy bytu č. 11“ na 3. p. v obytnom dome so súpisným číslom 1588 na ulici Partizánska cesta č. 62 v BB na parcele KN – C č. 1065/6 v k. ú. BB; *Vyvesené: 25.04.2022*

OVZ-SU 75535/1022/2022/BOB
VV: Rozhodnutie; Stavebník: Ing. Ingemar Kulda, bytom Oremburská 8, BB; Stavba: „Záhradná chatka – Kulda“, situovanej na pozemku parcela KN – C č. 3743/85, 3743/86 v k. ú. Radvaň; *Vyvesené: 22.04.2022*

OVZ-SU 78533/18316/2022/Go
VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a o upustení od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania
Stavebník: Vlastníci bytov a nebytových priestorov Mládežnícka 12 – 20 BB; Stavba: „Obnova bytového domu – osobné výťahy“, so súpisným číslom 1986, ktorá je situovaná na pozemku parc. KN – C č. 963/1, 963/17 v k. ú. Radvaň na Mládežníckej ulici v BB; *Vyvesené: 21.04.2022*

OVZ-SU 74212/17816/2022/Boj
VV: Rozhodnutie; Stavebník: Ing. Ivan Kvasna, Javornícka č. 6172/53, BB a Zuzana Rosenbergerová, Československej armády č. 758/13, BB; Stavba: „Vstavba bytu do podkrovia (prestavba bytu č. 8)“ na 3. p. v byt. dome so súp. č. 758, ul. ČSA 13 v BB, na parc. KN – C č. 1229 v k. ú. BB; Vyvesené: 20.04.2022

OVZ-SU 72302/16227/2022/Go
VV: Rozhodnutie
Stavebník: PAHRO, s. r. o., Zvolenská cesta 151, BB; Stavba: „Budova obchodu a služieb Kovačická ul.“, ktorá je predbežne navrhnutá na pozemku pac. KN – C č. 2072/272 (hlavný objekt + parkovisko) a parc. KN – C č. 2060/262, 2060/271 (inžinierske siete) v k. ú. Radvaň medzi ulicami Moskovská a Kovačická v BB; *Vyvesené: 20.04.2022*

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 01. 05. 2022

Cyklomaratón „Bystrický anjel“

Milovníci cyklistiky sa budú môcť v sobotu 11. júna 2022 o 10:00 hod. vydať z Námestia SNP na 120 kilometrov dlhú trať po okolí Banskej Bystrice s prevýšením viac ako dvetisíc výškových metrov. Názov v poradí už 6. ročníka športového podujatia je odvodený od tvaru anjela, ktorý sa po prejdení celej trasy zobrazí na mape. Každý účastník musí dbať na pravidlá cestnej premávky, súčasne je zodpovedný za dobrý technický stav svojho bicykla. Pre tých, ktorí majú menej ako 15 rokov, je potrebný sprievod zákonného zástupcu. Podľa organizátorov, cyklomaratón má najmä spájať ľudí formou rekreačnej cyklistiky. Nejde o klasické preteky, kto však má záujem, môže sa zapojiť do súťaže o najlepšieho vrchára. Bližšie informácie nájdete na www.bystricky-anjel.webnode.sk.

P. Kováč

Súťaž

V aprílovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o jednu z knižných publikácií. Stačilo nám do redakcie napísať odpoveď na súťažnú otázku: Ktorého operenca ornitológovia vybrali za Vtáka roka 2022? Správna odpoveď je dudok chochlatý. Všetkým, ktorí sa do súťaže zapojili ďakujeme. Víťazom sa stáva pán Bakoš. Gratulujeme a výhru posielame poštou. V súťaži o knižnú publikáciu pokračujeme aj v májovom čísle Radničných novín. Napíšte nám názvy aspoň štyroch inváznych rastlín, s ktorými sa môžete stretnúť v okolí nášho mesta. Odpovede nám môžete posielať do 2. júna 2022 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Oznam

SPOĽACH, o. z. ponúka bezplatné poradenstvo v oblasti problematiky Alzheimerovej choroby a zároveň pozýva na stretnutie podpornej Skupiny Príbuzných a Opatrovateľov Ľudí s Alzheimerovou Chorobou, ktoré sa uskutoční v stredu 25. mája 2022 o 16:00 hod. v priestoroch Diecézneho centra Jána Pavla II. na Kapitulskej ulici 21 v B. Bystrici. S pozvaným hosťom budeme hovoriť o téme – Keď starostlivosť doma už nestačí... (Mýty a fakty). Pozývame všetkých pravidelných účastníkov a radi medzi sebou privítame aj nových. Tešíme sa na stretnutie s Vami.

Ľ. Golianová, SPOĽACH, o. z.

Hľadám domov

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Lukrécia **Vek:** 8/2019
Pohlavie: sučka
Váha: 16 kg **Výška:** 48 cm
Povaha: Lukrécia je živá, šikovná a rozumná sučka s akrobatickými vlastnosťami, ktoré jej pomáhajú dostať sa tam, kam si zaumieni. Určite by našla veľkú záľubu napríklad v agility (kynologický šport), prípadne v inom športe, kde by sa so svojím talentom uplatnila. Túži po láske a domove. Po niekom, kto s ňou bude tráviť voľný čas a užívať si spoločné chvíle. Je to úžasné štvornohé stvorenie, ktoré si zaslúži pekný zvierací život. *Informácie nielen o tejto sučke získate na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo priamo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 960 01 Zvolen. Vítaná je aj dočasná opatera o psíkov. Všetky podstatné informácie sú dostupné na webovej stránke www.kszv.sk.*

Uzávierka júnového čísla

Termín: 2. jún 2022 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi, ak nás kontaktujete v predstihu. Kontaktná osoba: Mgr. Miroslav Strelec, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, 048/43 30 107.

PODUJATIA
V BANSKEJ BYSTRICI A OKOLÍ

JÚN 2022

HUDBA / TANEC / DIVADLO | ŠPORT
MÚZEÁ / GALÉRIE / KNIŽNICE | INÉ PODUJATIA

01.06. | STREDA
09.00 hod., verejná knižnica mikuláša kováča - pobočka sásova, rudohorská 23 a
knihovnícke jarmočenie
komunitné podujatie pre všetky generácie

01.06. | STREDA
09.00 hod., park pod pamätníkom snp
olympijský deň detí
športovo-kultúrne popoludnie pri príležitosti dňa detí

01. - 30.06. | STR – ŠTV
banská bystrica
do práce na bicykli
9. ročník celonárodnej kampane na podporu cyklistiky

02.06. | ŠTVRTOK
17.00 hod., divadlo akadémie umení - malé štúdio, horná 95
rozum do pixlu
monodráma na motívy príbehu "cable guy"

03.06. | PIATOK
11.00 hod., štátna vedecká knižnica, lazovná 9
otvorenie letnej čitárne duo aeternum
husľový koncert

03.06. | PIATOK
15.00 hod., vila dominika skuteckého - ssg, horná 55
prírodniny
program pre rodiny s deťmi

04.06. | SOBOTA
11.30 hod., námestie snp
výstava vozidiel škoda 1000 mb
11. ročník tradičného stretnutia vozidiel škody 1000 mb

04.06. | SOBOTA
15.30 hod., námestie pred europa sc
banskobystrický maratón
11. ročník tradičného večerného maratónu

05.06. | NEDEĽA
10.30 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37
malé stvorenie, veľké pocity
divadlo pre deti

06.06. | PONDELOK
19.00 hod., námestie snp
mičinský pitvor v uliciach bb
pouličné predstavenie dua bratři v tricku

06. - 18.06. | PON – SOB
08.00 hod., radnica - foyer, námestie snp 1
výstava obrazov
výstava neprofesionálnych výtvarníkov artklub 9+

08.06. | STREDA
16.30 hod., verejná knižnica mikuláša kováča - pobočka sídlisko, 29. augusta 25
stretnutie s jozefom banášom a jeho tvorbou
beseda s j. banášom

09.06. | ŠTVRTOK
09.00 hod., stredoslovenské osvetové stredisko, dolná 35
divadelný štvrtok - nebojsove dobrodružstvá
divadlo
opakuje sa: 09.06. o 11.00 hod. a o 17.00 hod.

09. - 11.06. | ŠTV – SOB
banská bystrica, horná mičiná
mičinský pitvor
divadelno-hudobný festival

10.06. | PIATOK
16.00 hod., tihányiovský kaštieľ - ssm, radvanská 27
o histórii a význame sokoliarstva
zážitkové podujatie

12.06. | NEDEĽA
10.30 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37
havko a mňauka
divadlo pre deti

12. - 13.06. | NED – PON
námestie snp,
park pod pamätníkom snp
národné hry špeciálnych olympiád slovensko 2022
športové podujatie pre hendikepovaných športovcov

14.06. | UTOROK
16.00 hod., štátna vedecká knižnica, lazovná 9
taliansko a láska majú 3 spoločné veci - životný štýl
prezentácia knihy

15.06. | STREDA
20.00 hod., stredoslovenské osvetové stredisko, dolná 35
janka kozáková a vlčie maky
koncert

16. - 19.06. | ŠTV – NED
banská bystrica
dni mesta
mestské kultúrno-spoločenské podujatie

17.06. | PIATOK
19.00 hod., divadlo štúdia tanca, komenského 12
adios party
koncert modré hory + divadlo štúdio tanca

18.06. | SOBOTA
19.00 hod., štátna opera, národná 11
galakoncert víťazov II. medzinárodnej husľovej súťaže prime violin
koncert

19.06. | NEDEĽA
banská bystrica
potulky mestom
pravidelné prehliadky so sprievodcom

19.06. | NEDEĽA
16.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3
detský slovomfest
umelecké slovno-hudobno-výtvarné podujatie

23.06. | ŠTVRTOK
17.00 hod., radnica - cikkerova sieň, námestie snp 1
ars poetica neosoliensis
autorské čítanie poézie

23. – 26.06. | ŠTV – NED
námestie slobody
slovak food truck fest
gastronomické podujatie

25.06. | SOBOTA
13.00 hod., thurzov dom - ssm, námestie snp 4
tranzithistory
slávnostné otvorenie novej stálej expozície

25.06. | SOBOTA
14.00 hod., námestie snp
festival futbalu
sprievodné podujatie me vo futbale do 19 rokov

26.06. | NEDEĽA
13.30 hod., horná strieborná (v prípade dažďa evanjelický kostol)
musica barocca 2022
solamente naturali – musica globus

28.06. | UTOROK
19.30 hod., hogo fogo jazz & art club, námestie štefana moysesa 7
scs super trio
koncert

zmena programu vyhradená!

RADNIČNÉ NOVINY
MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Vydáva: Mesto Banská Bystrica, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica, Editor: Mgr. Miroslav Strelec, Pomoc pri príprave textov a grafiky: Mgr. Dominika Adamovičová, Bc. Monika Halmiová, Layout: Mgr. Tomáš Pastorok, Grafická úprava: Denisa Fazekašová, Tlač: Polygrafické centrum, s.r.o., Tomášikova 26, 82101 Bratislava, Distribútor: Do každej bytovej schránky, Slovenská pošta, a.s., Vychádza v náklade: 34 600 výtlačkov, Periodicita: mesačník, On-line verzia: www.banskabystrica.sk, Evidenčné číslo: EV 2943/09, IČO vydavateľa: 00313271, ISSN 1339-9837, Nepredajné! Nevyžiadané rukopisy nevraciame. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu textov vrátane krátenia.